

MLADÁ NA MALÝ

25.6.2016

3

DIVADLO JE ÚPLNĚ JINÝ DRUH KREATIVITY

Rozhovor s lektorem, autorem a pedagogem Martinem Kolářem

Seminář tvůrčího psaní vedeš na Mladé scéně už potřetí. Dá se psaní vůbec učit?

Myslím, že se učit nedá, ale dá se jistým způsobem zkorigovat. Počítám s tím, že kdo se do semináře přihlásí, už sám něco píše. Snažím se pak vycházet z jeho autorské zkušenosti – proč píše, jakým způsobem texty používá, co se s nimi potom děje. Zmiňuju také třeba to, co při psaní dělá problémy mně.

Co si tedy seminaristé z těch několika dnů v Ústí od tebe odnášejí?

Snažím se jim zprostředkovat svoje zkušenosti. Čteme si krátké texty, které napíšeme, a říkáme si, co v textu je, co obsahuje, co se z něj dozvíme. Anebo jestli v něm jsou nějaké vizuální vjemy – protože si myslím, že každý text by měl vyvolávat barvitě vjemy. Snažím se držet trochu dál od scénáristiky, kterou normálně učím. Scenáře jsou obvykle vizuálnější a popisy v nich jsou sušší, nemůžeš se v nich moc rozepisovat. Tady jsou děcka zvyklá číst spíš knížky, než scénáře, mají zažitý jiný styl, takže jdeme víc přes prózu.

Kromě toho, že vedeš seminář, máš na přehlídce také svůj soubor ze ZUŠ. A kromě dětí vedeš v Jihlavě také dospělý amatérský soubor. Jak moc se liší práce s dětmi v dramátku a s dospělými amatéry?

V ZUŠce mám osm souborů, od šestiletých dětí po maturanty. Ty nejmenší děti spíš zlobí, berou to jako hru. Pak si to začnou trochu uvědomovat a nejlepší práce je s nimi někdy od devíti do jedenácti let. V tomto věku mají čerstvé nápady a přirozené, hravé reakce. Pak začnou „zatuňovat“, protože vstupují do puberty. Někteří už zatuňli zůstanou a sedí mi tam pak s mobilem a nic z nich nejde. Ale někteří se proberou a pak mám někdy pocit, že neučím já je, ale oni mě.

Jak se za ta léta, co učíš, vyvíjí zájem rodičů a dětí o dramatické kroužky?

No, začínal jsem s padesáti osmi studenty a teď jich mám asi devadesát. A každý rok přijde k přijímačkám asi třicet

dalších, které nemůžu vzít, protože mám plno. Z nich jsou obvykle tak dva, kteří jsou opravdu dobří, které prostě musím vzít, i kdybych už neměl místo, protože mám pocit, že by byla škoda je nevézt. Pak je několik, které si nechám na zář, kdyby bylo místo. A pak jsou děti, u kterých mají rodiče pocit, že když doma „kašpaří“ a všechny rozesmějí, tak by jim to mohlo jít. Většinou z nich ale nic nejde, spíš jen tak zlobí. A nebaví je spolupráce s kolektivem, jsou to obvykle sólisté.

Podle toho, co říkáš, to vypadá, že zájem o dramátky stoupá. Nevím, jestli se to dá zobecnit, ale každopádně mi to přijde jako dobrá zpráva.

Snažíme se s dětmi hodně hrát, ať už v jihlavském divadle Diod, nebo ve škole. A tím, že se o představeních v místním tisku píše, mám pocit, že se informace o našem oboru dostává k lidem. Hrajeme také představení na závěrečných školních koncertech – v posledních dvou letech například Svěrákovy operky Karkulka a Dvanáct měsíců. Na inscenaci pracuje víc oborů – výtvarka, taneční, hudební i dramatický. Je na tom hodně vidět, že naše škola funguje, a hodně se o tom pak mluví.

V amerických filmech má svoje divadlo a výuku dramatické výchovy snad každá základní škola. V české realitě mi přijde, že k nám tahle „móda“ ještě nedorazila.

Začíná to. Dramatická výchova se zatím bere spíš jako kroužek po vyučování, a takhle funguje na hodně školách. Je škoda, že školy mívají svůj dramatač, ale nepřihlásí se s představením na přehlídku, takže se tam pak setkávají třeba jen čtyři soubory, a to ještě každý rok stejné. Soubory se

DS Nebyl čas, Jihlava: Fiktivní okamžiky ze života Steva Jobse

ÚSPĚCH V PRÁCI NENÍ VŠECHNO

Rozhovor s členy souboru a režisérkou
Ladislavou Šenkýřovou

Proč jste si vybrali Steva Jobse?

Soubor: Náhoda.

LŠ: To byla možná myšlenka i některých jiných členů našeho souboru. Hledali jsme téma, které by bylo blízké mým studentům, bylo aktuální. I předešlé hry máme tak, že před představením je ještě odborný seminář, který jsme tady na Mladé scéně neukazovali. Poslední představení jsme dělali Harryho Pottera a Rowlingovou jako úspěšnou ženu, takže jsme v podstatě navázali. Jde o příběh člověka, který pro nějakou věc udělal maximum, co mohl, stal se úspěšným, ale je to taky trošičku o tom, za jakou cenu.

Studovali jste Jobsův životopis?

LŠ: Studovali, především z toho tlustého sáhodlouhého životopisného románu, který je neznámější. Pak různé dokumenty, viděli jsme film...

Proč jste si vybrali k inscenování fiktivní okamžiky?

LŠ: Protože některé nejsou zcela potvrzené, jako setkání s osudem nebo scénka z mládí s legem. Protože jsme chtěli mít volné ruce, nemohli jsme hru vydávat za realitu. Soubor (Ládík): Dalo by se k tomu říct i to, že reálné okamžiky ze života Steva Jobse byly popsány v knížce, byly popsány ve filmu a nebyly by tak vtípné. Nedalo by se to tak dobře parodovat.

LŠ: Divadlo je jedna věc a životopisný román je věc druhá.

Co jste touto životopisnou nadstavbou chtěli divákům sdělit?

Soubor: Pobavit je.

LŠ: Myslím, že to má i myšlenku, a to tu, že je dobré dělat pro věci maximum, co člověk může, ale že úspěch v práci není všechno.

Jakým tématům se věnovaly vaše předchozí hry?

LŠ: Jsme soubor starý tři roky, nikdy jsme neměli žádné ambice. Hráli jsme v podstatě pro pobavení spolužáků. Začátky byly perné, netušila jsem, zda se vůbec někdo do souboru přihlásí, že by chtěl hrát divadlo. Jsme průmyslová škola, je u nás většina chlapců. Úplně mě udivilo, že přišli a že přišla i děvčata. V prvním představení ženské role hráli chlapci, ale náš původní záměr, že se z nás stane něco jako Divadlo Járy Cimrmana, nevyšel. V předchozím představení

jsme se věnovali i tématům, která se přímo dotýkají naší školy, slučování škol, problém nových technologií, jako je obrábění plastů a zakomponovali jsme do něj i vánoční příběh. Podle mě to bylo nejlepší představení, které jsme udělali, ale hra byla tak úzce spjata s naší školou, že ji nebylo možné moc prezentovat nikde na veřejnosti.

Jak vypadaly odborné semináře před představením?

LŠ: Vypadaly hodně neodborně. Nebylo to jako u Cimrmanů, nedosáhli jsme takového vtípu a takové propracovanosti. Bylo to takové shrnutí, kdy se objevil týpek v plášti jako vědec, shrnul několik věcí a pak se hrálo.

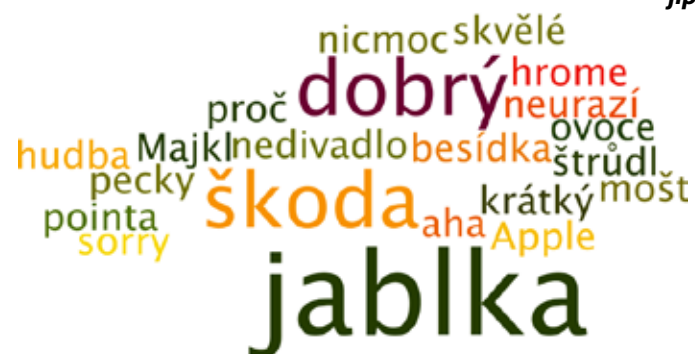
Byly semináře taky fiktivní nebo naopak vyprávěly o reálném Stevu Jobsovi, například?

LŠ: Nebyly fiktivní, byly spíš takové hodně obecné. U každého příběhu to bylo vlastně pravdivé, ale hodně obecné.

Kláro, odpustíte mi?

(pauza) Jo...

-jip-

Slovomrak (čti wordcloud) je vizualizací reakcí diváků ihned po představení. Čím větším písmem je výraz uveden, tím vícekrát jej diváci v souvislosti s představením pronesli.

RECENZE

PŘÍPAD JOBS

Členové divadelního souboru Nebyl čas ze střední technicky zaměřené školy v Jihlavě (celý název citovat netřeba) se přiznávají k tomu, že jsou naprostí amatéři v oboru divadla. V tomto případě to zjevně není pouhý understatement, ale pravda. Jak to jeden z porotců nazval, v případě jejich produkce se nejedná o divadlo, ale spíše o jakousi powerpointovou prezentaci některých okamžiků z dětství a mládí počítačového génia Steva Jobse, opatřenou názvem Fiktivní okamžiky ze života Steva Jobse. Ona fiktivnost spočívá patrně v tom, že známé informace o jeho raném životě zasazují do scének, či spíše momentů, vytvořených s jakousi licencí, jak to asi mohlo vypadat...

Celá tato prezentace se jeví (a patrně i je) zábavnou scénkou předvánočního večírku, jak lze usoudit z data premiéry 22. prosince. Tím se vlastně vysvětluje i ne zcela logické „náhlé ukončení“, kdy Steve sděluje, že se jde bavit na večírek, a to v době, kdy ještě netuší, kým se stane v příštích letech. Brát tedy celou záležitost jako divadlo by asi nebylo zcela fér. Je to prostě kraťoučká školní show, kde je namícháno pár ověřitelných informací, které jsou zakomponovány do scének, či spíše živých obrazů s komentářem, a představeno pár lidí, kteří se pohybovali kolem Jobse a bez nichž by cestu k úspěchu měl mnohem těžší. S občasnými futuristickými poznámkami, co se stane za pár let... V principu ovšem toto dílko představuje Steva Jobse jako nepříliš sympatického sobce, který se ve svém mládí dopouští bez skrupulí několika nehezkých činů, ať už jde o podraz vůči kamarádovi, tak i matce svého prvního dítěte. Kromě toho jsou tu naznačeny dobrodružné Jobsovy sklony, a výrazná neukotvenost. Jako by se chtělo říci – hle, nevypadal, byl spíše průšvihář, a co dokázal! Vtipným, ale bohužel ojedinělým divadelním prvkem je situace, kdy do Jobsova snu vstupuje „osud“, který mu prorokuje velkou slávu a dlouhý život. S tímto motivem však už bohužel není dále pracováno, byť by nabízel docela zajímavý dramatický potenciál. Druhou scénou, která eventuálně naznačuje jakousi snahu o zdivadelnění, je příchod Jobsových spolupracovníků s „počítači“, tedy krabicemi se stylizovanou kresbou nakousnutého jablka. Krátký výsek mladého života Jobse, který vlastně poukazuje pouze na to, „co bylo předtím, než něčeho dosáhl“, je ovšem patřičně realisticky ilustrován projekcí snímků míst a popiskem s rokem, kdy se ten či onen obraz odehrává, na horizontu, a také hudbou, známými hity té doby, byť ty sedí k jednotlivým létům pouze přibližně.

V tomto případě se tedy jedná o typickou ukázkou příspěvku na školní akademii, která má pro spolužáky značný smíchový potenciál (stačí, když se na scéně objeví některý spolužák a COSI řekne). Pro širší okruh publika však taková produkce zůstává pouhou nahozenou prezentací Jobsovy osobnosti, bez divadelní ambice.

Jana Soprová

DISKUSE O INSCENACI

Co měl znamenat náhlý konec představení, ptali se diskutéři. „Mně se moc líbilo, jak se představení rozjíždělo, a byl jsem zklamaný z toho, jak náhle skončilo,“ řekl jeden z diváků. V debatě zaznělo ocenění toho, jaké téma si soubor z technické školy zvolil. „Téma, které si vybrali, jim bylo blízké - když je jejich škola na podobné věci specializovaná,“ podotkl jeden z debatérů. Větší pochybnosti ale panovaly kolem zpracování tématu. „Bylo to dokumentární představení, něco jsem se o Stevu Jobsovi dozvěděl,“ popsal svůj zážitek jeden z diváků. „Mátlo mě, že to měl být fiktivní příběh, ale přitom to bylo podle pravdy. Kdybych neznal životopis Steva Jobse, myslel bych si, že to je fikce,“ řekl jeden z diváků.

Některým diskutujícím nebylo jasné, co chtěl soubor inscenací říci. „Myslel jsem si, že smyslem bylo pobavit diváky, pak jsem si ale už nebyl jistý, jestli nechtěli spíš vzdělávat,“ zaznělo v debatě. „Mrzelo mě, že šli takto po povrchu, čekal jsem větší kritiku, nadsázku, ale nic nového jsem se nedozvěděl,“ řekl další divák. Jedna z divaček ocenila v textu odkazy na budoucnost, na to, co se lidé teprve dozvědí. Někteří diváci měli s představením problém po herecké stránce. „Přišla postava, řekla, já jsem Steve Jobs, mám čtyři roky a budu trápit učitele. Ale jenom to řekla, nic se tam neodehrávalo. Mám pocit, že se v představení nestalo vůbec nic, kromě toho, že nám soubor převyprávěl fakta ze života Steva Jobse,“ vysvětloval jeden.

Shoda nepanovala kolem použité hudby. Některým divákům se výběr líbil, ale jiným přišla místy až moc popisná - například skladba San Francisco, která ilustrovala, že se děj odehrává v San Franciscu. „Zbytečná popisnost byla například i u foukání bublin,“ dodal jeden z diskutérů.

-das-

Torzo na druhou, Turnov: Abstraktní žvýkačka

BUDEME MÍT SBÍRKU POEZIE

Rozhovor se souborem Torzo na druhou

Jaké jsou balonky jako jevištní partner?

Holky: Jsou nevyzpytatelný. Ale zabírají málo místa při převozu. Občas někam utečou. Člověk si pak pro ně musí nenápadně dojít, jakože to bylo schválně, ale proto jich máme víc.

Když jste ba Mladé scéně hráli Závisláky, dozvěděli jste se něco, co vás třeba posunulo?

Kačka: Když nás s tím poslali na Hronov, tak to bylo něco! A myslím, že od té doby, co se tohle povedlo, v tom stojíme nějak pevněji. Snažíme se představení udělat tak, aby to mělo hodnotu a lidem se to líbilo.

Díťa: Mně ta cena třeba hodně pomohla, protože jsem tehdy hrála dramaťák prvním rokem. Všechny diskuse mi pomohly se do toho dostat. A teď, když se koukám na nějaké představení, tak už taky vím, co na tom hodnotit.

Odkud vzešel první impulz k tomuto představení?

Julča: Řekly jsme si, že by bylo zajímavé, pracovat s poezií.

Kačka: Tehdy jsme měly všechny vztahy na dálku, tak jsme chtěly něco o tom. Pak se to všem rozpadlo. Ale některé básně z té doby zůstaly.

Julča: Nejdřív jsme psaly normální básničky a pak nás nějak napadlo vypsát si zajímavá slova na každé písmeno (to jsme vykrádaly poezii) a z těch slov pak stavěly verše. A pak někoho napadlo, že by ten rámec mohla být abeceda.

Vedoucí: Měly jste tam štafle! Že to bude jako A.

Anička: Ale to bylo moc těžké na přenos, ty balonky jsou přece jen o něčem jiném.

Kačka: Tohle byl nejzábavnější rok v dramaťáku! S těmi balonky... (všechny holky nadšeně souhlasí)

Vedoucí: A ty rozbory básniček - někdy byly holky překvapené, co to vlastně napsaly. A teď nám to paní ředitelka vydá knižně, takže budeme mít sbírku poezie. Někdy v září by to mohlo být.

Můžete tu i mezi řečí zmínit svou emailovou adresu, aby věděli, kde si to objednat.

Vedoucí: gabadur@centrum.cz

Takže byly hotové básně a potom jste nějak začaly hledat, jak to převést na scénu.

Vedoucí: To jsme hledaly už průběžně, i když jsme neměly všechno hotové, protože už bylo vidět, jakým směrem se to vyvíjí.

Holky: Hledaly jsme, jak to ztvárnit co nejjednodušeji, aby

to nebylo příliš obrazné a aby to nebyl prostě přednes. S těmi balonky se toho dá udělat opravdu spoustu.

Nepřemýšlely jste o Wolkrově Prostějově?

Vedoucí: Přemýšlely, ale v té době jsme byly na ZUŠkové soutěži, takže jsme se tam ani nehlásily. Třeba pojedeme příští rok.

Objevilo se tam plno témat. Dokázaly byste říct, co ta témata spojuje?

Kačka: Že je to z nás a že to jsou naše problémy, to co my řešíme...

Julča: Ale myslím, že i lidé kolem nás, lidé našeho věku.

Kačka: Rádi hrajeme odlehčeně o tom, co nás trápí. To začalo u těch Závisláků. A také rádi hrajeme autorské věci.

Vedoucí: To středoškolské divadlo už děláme převážně autorské.

-jam-

Slovomrak (čti wordcloud) je vizualizací reakcí diváků ihned po představení. Čím větším písmem je výraz uveden, tím vícekrát jej diváci v souvislosti s představením pronesli.

RECENZE

Můj život jako let balónku aneb Abeceda
Projekty, které jsou nejen pokusem o interpretaci již hotových textů, ale skutečným tvůrčím díl(k)em, mají pro mě už na počátku bonusové body. O takový scénický tvar se pokusila víceméně úspěšně skupina Torzo na druhou ze ZUŠ Turnov. Jejich Abstraktní žvýkačka je vlastně lehce dadaistickým či surreálně laděným pásmem poezie, kdy poctivě pojednají všechna písmena od A do Z, včetně těch s háčky. To je jedna z výhod či jedna z pastí takového projektu – divák si může vybrat. Ohraničenost počtem písmen, které je třeba pojednat, zvěstuje už předem, že se postupně prolisťujeme abecedou až na konec. A tudíž přesně víme, co nás čeká. Znamená to ovšem, že se nedá vynechat žádné písmeno. To je samozřejmě do jisté míry svazující, stejně jako materiál, který dívky používají jako rekvizity. Totiž nafukovací a nafukované a vyfukované pestrobarevné balonky, které sice na jedné straně nabízejí jistou škálu atraktivních a zároveň předvídatelných možností (koho z nás někdy nepotěšil divoce létající „zdivočelý“ balonek poletující sem a tam za doprovodu patřičně směšných zvuků?). Nicméně, při povinnosti zpracovat pouze s touto rekvizitou po řadě všechna písmena abecedy časem logicky spěje k jisté stereotypnosti, Možná by prospělo ještě více se zamyslet nad rozšířením škály možností, které práce s balonky nabízí.

Přiznám se, že při čtení textu jsem si původně představovala spíše cosi na způsob voice bandu, princip pohrávání si se slovy a hláskami. To ovšem nenastalo (náznak zazněl pouze v jednom případě), a snaha o zdivadelnění byla příjemným překvapením. Jednalo se o více či méně povedené pokusy o vytvoření atmosféry, zprostředkování pocitů mladých či jakýsi vhléd do duše teenagera. Byť abeceda svádí k lineárnosti, přece jen se čas od času objevily sinusoidy, mj. když verše týkající se jednoho písmene přecházely do dalšího. Je třeba pochválit i interpretaci písmen, které nenabízí tolik veršovacích možností, ale místo toho poskytují větší prostor pro nadsázku či absurditu. Právě hravost byla jedním z prvků, které celek oživovaly, a tak divák chvílemi doslova čekal, jak si s tím či oním písmenem dívky poradí. Lehce potměšilou, leč vtipnou vsuvkou byly například hlasové variace na písmeno E, ale ocenila jsem také Q (resp. jeho transformaci v KVÉ). To byla ona drobná neočekávaná překvapení, která oživovala celek. Budiž řečeno, že dívky mají slušnou kulturu řeči a s jazykolamy, které si na sebe připravily, se vyrovnaly velmi dobře. Zbytečně nesólují, jsou schopny hrát si a hrát spolu.

Pokud se budeme snažit přiřadit tomuto tvaru nějaký hlubší význam, nejlépe se mi líbila interpretace, která zazněla na diskusi, byť ji možná nebudu umět interpretovat přesně. Totiž, že je postupná likvidace balonků během představení symbolem toho, jak směrem k dospělosti postupně praskají všechny iluze, ideály i sny, které máme jako děti.

Jana Soprová

DISKUSE O INSCENACI

Diváci oceňovali energii, která z jeviště proudila. „Holky byly nadšené a bavilo je to. Šlo o slovní hříčky a obdivovala jsem, že si takhle složitý text zapamatovaly,“ ocenila jedna z divaček. Chvály se dočkala i práce s nafukovacími balonky, byť ne bez výhrad. „Líbilo se mi využití balonků stokrát jinak, i když se už něco začalo trochu opakovat, například praskání se na můj vkus opakovalo příliš často,“ zaznělo v debatě. „Balonky by se daly použít ještě jinak, určitě by se s nimi dalo ještě leccos vymyslet,“ dodal další debatér. „Představení se mi opravdu líbilo, nejdřív jsem čekal, že to bude jen příběh na jedno písmeno a půjde o ucelenou větu, pak jsem pochopil, že půjde o celou abecedu a až v tu chvíli mi to začalo dávat smysl,“ popisoval svůj zážitek další divák.

Někdo v představení našel i jednotící téma. „Primárně to byla koláž pocitů, která mi dohromady dala téma nějakého prvotního setkání s tím, že mladý člověk něco ztrácí. Balonku je míň a míň, některé praskají... Tématu omezenosti času nahrával i rámeček abecedy - bylo jasné, že to u písmena Ž skončí,“ popisoval jeden z diváků. Samotná hra se slovy divákům fungovala někdy lépe, někdy hůře. „Hříčky mě oslovovaly hlavně ve chvíli, kdy nešlo jen o hříčku, ale rezonoval v ní i obsah - například v situaci s divadlem,“ řekl jeden z diváků. „Někdy byly velmi jasné a výrazné předěly, takže bylo jasné, že se jde k jinému písmenu, a na druhé straně byly některé přechody náhlé,“ popisoval další.

Několik debatérů by ocenilo, kdyby na sebe písmena více navazovala - jako to bylo například u Y a Z. „Líbily se mi texty, ale na můj vkus jich bylo moc a postupně se mi zdály podobné. Čekal jsem, že si třeba vymyslí nějaké vlastní písmeno,“ navrhoval další z diváků. „Líbilo se mi, že nedodržovaly pravidlo, že každé slovo ve větě začíná na stejné písmeno,“ ocenila jedna z divaček. „Mrzelo mě, že v představení nebyla žádná hudební složka a zvláště s balonky by se dalo leccos udělat,“ zmínila jedna z divaček. A zazněla i chvála na technickou zdatnost hereček. „Musím ocenit jejich výbornou artikulaci, slyšel jsem úplně všechno,“ ocenil jeden z diváků.

-das-

Čistírna, Pardubice-Polabiny: Jen jestli

MAMINKY NERADY ČTOU SILVERSTEINA DĚTEM

Rozhovor se souborem Čistírna

(Převlékání, ruch a výkřiky): Podej mi filtry! Jsme ze všech souborů nejvíc zpotení! To byla rána!

Došlo k nějakému excessu?

- Dneska to bylo plné excesů.
- Ale dohrát jsme to zvládli, takže v pohodě. Skoro v každém představení máme nějaké drobnosti...
- Ale teď se ty drobnosti nahromadily.

Už se vám někdy povedlo, aby to klubíčko nespadlo?

- Nikdy nám zatím nespadlo!

Jak se s tím herecky vyrovnat, když se tam dějí takové věci?

- Víc hrát, to co máme hrát. Ještě pečlivěji a dotaženěji, aby to bylo co nejmíň poznat v našem projevu. Protože nejvíc je to poznat, když se nějak začneme ušklebovat.
- Ale díky těmhle drobnostem si myslím, že se nám daří učit se improvizaci.
- Půjdeme do improligy...

Máte jedinou rekvizitu, to je specifické. V něčem to můžete připomenout práci s balonky u Torza na druhou...

- Když jsme to viděli, tak nám taky připadalo, že by to mohlo být podobné.

Jak se to dělá, vytěžit z mála maximum?

- K několika básničkám nám okamžitě to klubíčko naskočilo jako vhodné. U druhé poloviny jsme přemýšleli, jak ho tam dostat, aby to bylo co nejméně násilné. Líbil se nám nápad, propojit celou hru jednou rekvizitou.

Už máte za sebou nějaké představení?

- Před tím jsme hráli dramaturgii knihy Ještě než umřu od Jenny Downham. Je to o šestnáctileté holčičce, která má leukemii a udělá si seznam toho, co chce stihnout před smrtí. Je to podané takovou humornější formou bez patosu.

Jakou máte přehlídkovou zkušenost?

- Letos jsme byli na Wolkrově Prostějově, v Litvínově na celostátní soutěži ZUŠ, v Náchodě na Prima sezoně a tady.

Co pro vás přehlídky jako události znamenají?

- Určitě je to přehlídkové publikum lepší než normální publikum. Tady nejvíc reagují na naše vtipy, což nám dodává energii.
- A moc se mi i líbí, že můžeme vidět ostatní představení. Je to velká inspirace a hlavně zpětná vazba na rozborových seminářích je super.

- Já jsem třeba v ZUŠ nová a strašně mě překvapuje, kolik takových divadelních souborů v ČR je.

Jak jste se setkali se Silversteinem?

- Ukázala nám ho paní učitelka – ať se rozhodneme, jestli na textu chceme pracovat nebo ne. My řekli, že jo.

A co vás k tomu vedlo?

- Ten typ básniček – tváří se, že jsou pro děti a přitom nejsou. Můžou být i pro nás starší, nebo pro dospělé.
- Ale některé maminky to nerady čtou dětem, protože ty básně jsou takové zlobivé.

Jaká je vaše nejoblíbenější část představení?

- Rocková kapela! To je taková část, kdy energie na diváky nejvíce srší. Tedy aspoň doufáme.
- Normálně to na ně teda srší víc, dneska možná stříkalo něco jiného, třeba pot.

-jam-

Slovomrak (čti wordcloud) je vizualizací reakcí diváků ihned po představení. Čím větším písmem je výraz uveden, tím vícekrát jej diváci v souvislosti s představením pronesli.

RECENZE

ZAMOTANÉ KLUBKO ŽIVOTA

Poměrně nově objevená poezie amerického básníka Shela Silversteina se v kruzích amatérských milovníků poezie stala v poslední době hitem. Není divu, je o něčem, dobře napsaná a dobře přeložená, povzbuzuje imaginaci tvůrců. Soubor Čistírna ze ZUŠ Pardubice Polabiny se tedy inspiroval knihou Jen jestli si nevymýšlíš, a vytvořil pásmo poezie, pro které si do názvu vypůjčili část titulu knihy – tedy Jen jestli... Budeme-li dnes hledat typické představení „divadla poezie“, pak právě tato inscenace splňuje veškerá kritéria. Kvalitní verše, sestavené do logického sledu, jasně čitelný symbol odvíjejícího se klubka, šest postav ve vzájemné interakci, živá hudba a zvuk.

Od počáteční absolutní tmy, do níž zní lyricky laděný verš, vstupujeme do „příběhu“, tedy na cestu od narození (snad) na práh dospělosti. Do prostoru prázdného jeviště se vkoulí klubko, které jednotlivci postupně rozmotávají a kráčejí po něm tak trochu vratce, aby si vzápětí našli své místo v prostoru. V dalších, logicky řetězených epizodách procházíme s jednotlivci od zrození, přes první krůčky, po kontakty s ostatními až k pubertě a jejím snům. V průběhu představení se hodně pracuje s klubkem, jeho rozmotáváním, vzájemným propojováním jednotlivých postav, a taky vytvářením překážek, které ony nitě nastavují. Ze strany diváka je tu nejistota, zda to zamotávání, utíkání a „zlobení“ klubka je cílené, či zda je jen věcí náhody či určité nešikovnosti. Zdá se, že rekvizita chvílemi protagonistům tak trochu překáží. Jinak řečeno, pro přesnou skupinovou choreografii chybí perfekcionismus ve vzájemném ladění. Ale i zde si divák může vybrat, zda přijmout tyto náhodné okamžiky do hry, anebo je označit jako nepodarky. Možné je samozřejmě obojí.

Podobný problém je i s hudebním a zvukovým doprovodem, který je chvílemi sladěný s akcí na scéně, jindy tak trochu pokulhává, působí nejasně, a souhru obrazu a zvuku rozostřuje. To, čeho jsme svědky, jsou nejrůznější záblesky, živé obrazy, chvílemi obohacující, jindy jen ilustrující verše, a někdy běží konkrétní akce a zvuk tak trochu mimochodně. Temporytmus kolísá, chvílemi se jak verš samotný, tak pohybová složka tříští, a někdy až rozpadá - a energii je třeba nahazovat znova. Jakkoli jsou verše zajímavé, je přece cítit, že nejde o texty, které jdou protagonistům z duše. Takže to chvílemi vypadá, že se – tu lépe, tu hůře – snaží plnit zadání. K výrazné eskalaci energie dochází ve chvíli, kdy si skupina alespoň virtuálně realizuje svůj sen „jak být rockovou kapelou“. Tak jsou záchvěvy autenticity nejzřetelnější. Ovšem, aby se představení stalo skutečně autentickou výpovědí, přece jen něco chybí.

Jana Soprová

DISKUSE O INSCENACI

Na vnímání ne zcela jednoduché poetické představení vyvolalo méně reakcí, než jiná představení. „Líbilo se mi, jak soubor celou dobu pracoval s klubkem a využil je v různých scénách,“ ocenil jeden z diváků. „Nechytil jsem úplně nějaký příběh, ale líbily se mi jednotlivé prvky - klubko, odrazy ve vodě a další. Přišly mi kouzelné,“ dodal další.

Někteří diskutéři přiznávali, že měli s vnímáním inscenace občas problém. „Představení pro mě chytilo největší energii až od části s rockovou kapelou,“ popisoval jeden. „Líbila se mi poetická atmosféra, dostala mě například scéna zrcadlení, jen mě mrzelo, že práce se zvukem nebyla úplně důsledná - nebylo mi úplně jasné, proč někdy zvuk zazněl a někdy ne,“ ptal se jeden z debatujících. Nejasnosti kolem používání zvukového efektu měl i další. „Zvuk, který doprovázel pohyb, připomínal nechtěné doteky mikrofonu. Mátl mě, nebylo mi jasné, proč tam je.“

Najít si v inscenaci jednotící téma nebylo pro některé jednoduché. „Vnímám představení jako sled básniček, pohromadě je mělo držet to klubko, ale nepřišel jsem na to, jak,“ přiznal se jeden divák. „Viděla jsem v tom cestu, kam se se lidé dostali od narození - od mateřské školky, přes pubertáky se snem o rockové kapele až po to, že chtějí ovládat svět a nějaký dospělák jim řekne ne, ještě nejste připravení,“ popisovala svou interpretaci jedna divačka. I přes problematické momenty ale představení bylo pro řadu debatujících zajímavé. „Ani v jeden moment jsem se nenudil,“ tvrdil jeden z diváků.

-das-

Studio Šrámkova domu, Sobotka: Náš Pů

ZA HRAVOSTÍ SE LEDACOS SKRÝVÁ

Rozhovor se souborem

Kdo je autorem inscenace a jak jste se na ní podíleli?

Adam: Vedoucí je Lada, ale v podstatě hlavně moderuje tvůrčí proces. Ukazuje nám, co není úplně funkční, co naopak je, ale v podstatě jde o kolektivní práci. Na vývoji jsme se podíleli všichni.

Proč jste sáhli zrovna po téhle předloze?

Žofie: Protože jsme chtěli vyměnit žánr. Jsme věkově hodně rozházení a tohle bylo hlavně kvůli tomu, že všichni z nás jsou schopní si hrát. Přišlo nám to tedy adekvátní. Užili jsme si jednu pohádku.

Všichni tedy máte rádi medvídko Pů?

Katka: Všichni jsme si chtěli hrát.

Honza: Když jsme vybírali předlohy, tak Medvídek Pů byl hravým textem a nacházeli jsme v něm spoustu situací, které jsme byli schopní potom v nějakých improvizacích rozehrávat. A sedělo to tvůrčímu stylu, který uplatňujeme.

Našli jste si v tom i nějaká témata, nebo je to celé jen o hravosti?

Žofie: Mno... Za tou hravostí se asi lecos skrývá. /smích/

Adam: Myslím si že hravost je naše hlavní téma. Snažili jsme se tma procpat i nás, náš přístup k té hře. Skrze toho medvídko to šlo dobře, třeba skrze ty včely jsme si hráli, popichovali se navzájem a tak nějak to posouvali.

Honza: Asi i tím, že se prostřednictvím čepiček v jednotlivých rolích střídáme, tak se nám povedlo do té postavy dát něco ze sebe. Každý ten Medvěd je úplně jiný přes ten náš naturál.

Žofko, cos myslela tím, že se za hravostí ledacos skrývá?

Žofka: No tak všichni jsme dospívající lidé a za naší hravostí se skrývá i trochu erotična, když t řeknu na plnou pusu. A určitě jsme to tam propašovali. Není to čistě dětská hra a dospěláci to v tom podle mě našli. Je to bráno s určitou nadsázkou.

A tohle byl původní záměr?

Adam: Jo, já myslím, že to nějak vyplynulo.

Lada Bažejová /vedoucí souboru/: Naopak jsme tam našli ještě spoustu erotičtějších věcí, které jsme tam vůbec nechtěli dát, protože se nám zdálo, že je to už moc dospělácké, málo dětské a málo hravé.

Honza: Ten text jsme ve výsledku nijak neupravovali. Všechny formulace použité v představení jsou opravdu součástí předlohy.

Na koho tedy cílíte?

Žofie: Na všechny.

Lada: Já myslím, že hlavně na svojí věkovou skupinu.

Adam: Na ty, kteří si pořád jako mi chtějí hrát a zároveň k tomu přistupovat s nadhledem.

Takhle je to takové procitnutí, když se člověk vrátí k pohádce, kterou zná z dětství a najednou tam vidí takovéhle narážky. Někdě mi po inscenaci řekl jako asociaci „zkažené dětství.“ Neměli jste stejný problém?

Honza: Rozhodně nás to zarazilo. Nevím, jestli ve smyslu zkaženého dětství, ale překvapilo nás to. Zvlášť to, jaké kvantum tam bylo.

Adam: Jak se na to jednou člověk zaměří, nejde to nevidět.

Katka: Děti to v tom vidět nemusí, ale třeba když to čte dospělý, tak si v tom může také najít svůj svět.

Honza: V naší inscenaci jsme se taky snažili vybalancovat míru erotičnosti, která se tam skrývá. Aby to nebylo už příliš.

-vím-

Slovomrak (čti wordcloud) je vizualizací reakcí diváků ihned po představení. Čím větším písmem je výraz uveden, tím vícekrát jej diváci v souvislosti s představením pronesli.

RECENZE

VRÁTILI SE DO DĚTSTVÍ (S MEDVÍDKEM PŮ)

Náš Pů, to je představení, které přivezlo na Novou scénu Studio Šrámkova domu ze Sobotky. Jedná se o notoricky známou literární předlohu, která je u nejmladší generace přece jen asi známější v disneyovské kreslené verzi. Je sympatické, že soubor se nesnaží připomínat onu kreslenou komercializovanou verzi, ale vychází z literární předlohy, vybírá si několik epizod z knížky, které neparodizuje, neironizuje, „nedekonstruuje“, ale předvádí je tak, jak jsou napsány. Ovšem, s Medvídkem Pů je podobný problém jako s Malým princem. V podstatě to každý tak nějak zná, každý to tak nějak uznává, ale při pokusu ztvárnit to na jevišti se mnohé ukáže jako problematické a možná i banální. Protože při snaze vrátit se do dětství, znovuobjevovat dítě v sobě samém hrozí nebezpečí, že budete vypadat poněkud infantilně. Podobně, jako když s sebou stále vláčíte milovaného plyšáka. V tom je věk, v němž jsou právě členové Studia, pro takové hry trochu nebezpečný. Na sentiment, ironii a nadsázku, s níž by takovou věc sehráli dospělí (aniž by se o to museli snažit), jsou ještě příliš mladí, na dět(in)ské hraní už zase trochu staří. Tím podstupují riziko, že budou nařčeni, že si pouze „hrají na to, že si hrají“, že nejsou ve své hravosti autentičtí. Pochopitelně, podstatné je naladění diváka, ochota ponořit se do příběhu, a prostě CHTÍT věřit.

Je nepopíratelné, že celá skupina vše myslí upřímně, jde do toho s energií, a množstvím vizuálních nápadů. Vše nabízejí bez komentářů stranou, či bez trapného pomrkávání na diváka. Hrají si a hrají pro nás – uvěříte nebo ne? Záleží na vás.

Jak už bylo řečeno, pojetí příběhu je sympatické v tom, že se herci nesnaží kopírovat notoricky známé kresby, ani animovanou podobu. Vycházejí z vlastního nápadu, kdy vše začíná tím, že jedna z dívek vytahuje z koše pletené čepice se zvířecími čumáčky a „včelí“ pruhované návleky. A z toho vzniká hra na „jako“.

Soubor si vybral tři epizody, které jdou ukázněně za sebou – v lineární řadě, přičemž první epizoda s medem a balónkem a následující popletené sledování vlastních stop je následována neadekvátně delší epizodou o ljáčkových narozeninách. Právě poslední epizoda svou délkou (ale spíše svou pomalostí ve srovnání s předchozími) neúmyslně narušuje rytmus představení a zpomaluje jej.

Na druhé straně je to svým způsobem inspirativní představení, protože přihlížejícího doslova nutí k tomu, aby si začal vytvářet vlastní režijní zásahy, které by tvar mohly oživit. To samozřejmě není účelem recenze, ale přesto by bylo dobré, kdyby pár podnětů pomohlo inspirovat herce. Například možnost zřetelněji rozlišit osobnosti herců, dát jim určitý nadhled, či aspoň uvozovky u jednotlivých situacích, od postav, na které si hrají. Či nabídnout divákům prostřednictvím komunikace větší možnost sdílení.

Jana Soprová

DISKUSE O INSCENACI

Začátek diskuse se nesl spíše v pochvalném duchu. „Líbila se mi hravost, se kterou soubor hrál, a líbily se mi kostýmy,“ chválil jeden z debatujících. „Líbily se mi první dva příběhy, ale třetí mě dost zklamal - jednak byl delší, jednak některé vtipy pro mě byly až perverzní,“ dodal další. Diváci většinou vyjadřovali spokojenost s tím, že viděli klasického Medvídku Pú. „Líbilo se mi, že to byl klasický Medvídek Pú, že si s tímto příběhem vyhráli a že je bavil,“ konstatoval jeden z diskutérů. „Strašně moc se mi to líbilo a přišla jsem si zase jako malá, příběhy znám, ale vůbec mi to nevadilo. Bavilo mě, jak soubor jejich hra baví a jak je nadšený - a dokázal mi své nadšení předat,“ pochvalovala si jedna z divaček.

Debata se vedla o tom, pro jaké publikum bylo představení vlastně určeno. „Čekala jsem nějakou brutální dekonstrukci Medvídku Pú, ale soubor odehrál klasickou pohádku. Byli jsme z toho trochu zmatení - neměl by soubor hrát toto představení spíš pro děti?“ tázala se jedna z divaček. Pro jiné debatéry nemá otázka, pro koho je představení určeno, smysl. „Přišlo mi, že si z představení může odnést příjemnou podívanou jak dítě, tak dospělý,“ řekla jedna z debatérek. „Smysl představení jsem vnímala v tom, že nás mělo vrátit do dětství,“ dodala další. „Na mě to působilo tak, že to je představení pro děti a herci používají až příliš infantilní prostředky. Vůbec jsem nechápal, co si z toho mám odnést, kromě známého příběhu Medvídku Pú,“ kontroval další divák. „Bylo to docela fajn dětské představení, které hráli dospělí dětskými prostředky. Velký problém jsem ale měla se sprostými vtipy,“ dodala jedna z diskutérek. „Já jsem si žádných sprostých vtipů nevšimla, myslím, že to je spíš o tom, co člověk chce vidět,“ nesouhlasila další divačka.

Debata se točila také kolem toho, proč se v postavách jednotliví herci střídali. „Nevěděl jsem, jestli měly změny postav nějaký hlubší smysl,“ řekl jeden z diváků. „Změnami postav podle mě podpořili hravost, celá hra byla o tom, jak si dohromady hrají na to, že si hrají,“ vysvětloval další. „Změny postav se mi líbily, představení se tím oživilo a nemohlo tím pádem nikoho nudit,“ dodala další debatérka.

-das-

Seminář

SEMINÁŘ FYZICKÉHO BÁSNICTVÍ

VŠECHNO HRAJE SVOJI ROLI

Napsat o semináři Pera Váši zaměřeného na fyzické básnictví jsem si vzal za úkol z několika důvodů. Jednak samozřejmě to bylo osobností samotného Petra, což je persona vskutku převelice zajímavá a každá jeho performance má něco do sebe. Hlavně jsem si ale vzpomněl na rok 2012, kdy jsem ještě nemačkal písmenka na klávesnici dlouho do noci, ale měl jsem také možnost užít si Mladou jako seminaristu. Tehdy jsem šel na Fyzické básnictví čistě ze zvědavosti. A stejná zvědavost zahнала mě po čtyřech letech opět na místo činu.

Již předem jsem byl upozorněn, že těch následujících několik hodin bude možná působit staticky. Seminaristé předchozí setkání (stejně jako my před čtyřmi lety) využili ke sbírání materiálu. Funguje to následovně. Máte se jednoduše rozejít přímo za nosem, brouzdat městem a všimát si různých nápisů a hesel, které můžete čerpat prakticky odkudkoli. Sepíšete ty nejzajímavější, nejpěknější, nejtípnější a pokusíte se z těchto útržků vytvořit něco zcela nového. Vdechnout život slovu. Poskládat zdánlivě nesmyslná hesla do celistvého funkčního tvaru, který by nesl obsah či jen prostou radost ze zvukomalby. I to je fyzické básnictví.

Tuhle fázi tvůrčího procesu jsem přeskočil. Byl jsem tedy svědkem takzvaného prvního čtení. Tedy chvíle, kdy jsou slova seřazena, autor o nich přemýšlel, je ale třeba setkat se i s odezvou publika. Je to služba textu, jeho zkoumání. Z počátku se objevoval základní, prostý projev, který byl prozatím jen ilustrací. Odvážnější seminaristé se pak pokoušeli o jakýsi druh interpretace, změnu tempa, barvy hlasu i emočního napětí. Ať byla zvolená cesta jakákoli, Petr působil jako opěrný bod. Upozornil, kdy by bylo třeba ubrat, poradil s výkladem, doporučil možná ozvláštnění. Již během několika výstupů se ukázalo, jakým způsobem skupina funguje. Jak různorodí lidé se sešli. Texty střídaly nádech vážný i odlehčený. Pracovalo se s pauzou i se slovními hříčkami. Až svíravým dojmem působila báseň zakončená slovy: „Smrt je samozřejmost, ne život.“ Co za perly se najde na ulicích!

Druhé čtení je tvorba situace, při které je zásadní dovést všechny aspekty látky na naprosté maximum. Odvázat se a vyždímat ze sebe, co to dá. Až následně může dojít ke zklidnění a vyčištění celého výstupu. Seminaristé seděli na židlích podél dvou stran třídy, do protilehlého rohu pak zamířili první z nich. Až později začali se odvažovat víc a víc, využívat prostor, pracovat s rekvizitou, složitěji členit text. Fantazii se meze nekladou, vše je dovoleno. Petr ještě připomíná, že obrovsky důležitá je pointa a nesmí se zamést pod stůl. Všechno hraje roli, každý detail divák vnímá. Účastníci jsou dokonce vybízeni, aby situace rozehrávali do

úplného absurdna. Pomalu se začínají osmělovat. Čím je jeden odvážnější, tím víc se další snaží. Není to nepřátelská řečnivost, spíš zdravé hecování kolegů k lepším výkonům.

Objevují se výkony čistě abstraktního rázu, ale i silné výpovědi. Za všechny hovoří dívka, která své básni zvolila refrén *dobrodružství, punk, koncerty a nudle s mákem*. Rozehrává pak schizofrenní osobu, jejíž nenadálé projevy vůle ku změně a dobré nálady neustále stráží neschopnost cokoli dělat a chronická nuda. Svůj sugestivní výkon zakončuje pod umyvadlem, kam se v záchvatu bezmoci odpláží.

„Nietzsche říkal, že dobré je nepřítelem lepšího. Kdykoli mám pocit sebeuspokojení a říkám si, to je dobrý, tak si vzpomenu, co by tomu řekl Nietzsche.“

Dalším zajímavým uchopením textu, o kterém dokonce Petr Váša prohlásil, že není nic odvážnějšího, byl mladík, který téměř celý svůj projev pronášel zády k divákům čelem do zdi. Až těsně před koncem došlo k navázání kontaktu skrze drobné ohlédnutí se, které však bylo přerušeno razantním: *Hračkářství je zrušeno!* O některých výstupech by se dalo hovořit jako o celistvých tvarech, které by potřebovaly, když už něco, snad jen kosmetické úpravy.

Vzpomínám si, že se před čtyřmi lety Petr funkčností skupiny trápil. Nedařilo se nám tehdy mezi seminaristy navázat dostatečný kontakt a naladit se na stejnou vlnu. Přesný opak letošní skupiny. Navzájem se posouvají dál, nebojí se připojit svou poznámku k výstupům druhých, a když to za to stojí, pochválí. Celkově přicházejí všichni ze skupiny s originálními a nosnými nápady. S takovým materiálem je radost pracovat. Formát se za ta léta nezměnil, proč taky. Změnili se lidé.

-vím-

Seminář

UTAJENÉ (HUDEBNÍ) SNY

ÓDA NA RADOST

V kategorii 'jak byste určitě nechtěli začít páteční den' má tenhle pátek medaili. Vstávat po pár hodinách spánku, únava nepřešla a ještě než sundám první nohu z postele, už se dozvídám o brexitu. Good morning, sunshine.

Dobíhám o něco později, devátá už odbila. Některé semináře se ale hledají snáze než jiné. Už když se blížím chodbou ke schodišti, dosud o patro níže, vím, že jsem na správné cestě. Neomylně mě o tom ujišťuje sílící zvuk klavíru.

Vcházím doprostřed známé hry „židle“, která spočívá v tom, že se skupinka lidí, kterých je o jednoho více než židlí, snaží usadit. Povelem k usazování je pauza v hudbě. Pamatuji si tuhle hru ze školy, kdy na křupajícím kazeťáku učitelka se skřípotem mačkala stop a opět play.

Na hudebním semináři nic nekřupe. Lektor Miloš Orson Štědroň jen tak jakoby nic preluduje a zpoza klavíru vytahuje jednu melodii za druhou, jako jukebox zapnutý na random mode. Tak se v několika kolech židlí vystřídají Medvědi nevědí, Mach a Šebestová nebo Arabela. Úžasné, přitom jde jen o podkres k rozcvičkové hře. Pořád je mi smutno z ranních zpráv, ale tady se mi dneska bude líbit, pomyslím si. V tu chvíli Miloš začne hrát Ódu na radost. Beru to jako znamení.

„Znáte nějaký typ látky, který jsem tu hrál?“ ptá se lektor osazenstva, když usedne i vítězka. Asi poprvé slyším někoho mluvit o písničce Medvědi, nevědí jako o 'typu látky' a nemůžu se zbavit pocitu, že je to v něčem mile úsměvné. Dotaz vyústí ve sborové pění 'že tūristi nemaj zbraně', pokračuje neohroženě 'co bychom se báli na Prachovské skály, dudláááj dudláááj dá' a zakončuje česko-anglickým zvoláním, 'že se blíží [jés jáés jáés]'.
Zatímco zní jihomoravská vinná potkávka 'Když jsem šéééél z Hradišááááá', rekapituluju si Milošova slova k zaměření semináře.

„Letos jsem se zaměřil na téma sny, a jelikož zodpovídám za hudební stránku, byly to sny v hudbě, spojení snů a hudby, zda se ve snech objevuje hudba a kdo se těmi sny zabýval. V minulosti se toto téma objevuje dlouhodobě, ale nejvíce v romantismu. Zabývali jsme se sny i v souvislosti s psychologií, protože tahle oblast práce mozku není ještě pořád úplně prozkoumaná. Hodně věcí se ví, ale ještě se neví proč a jak fungují. Sny jsou záznamy věcí, které se nám staly,“ vysvětluje. „Výkladu snů jsme se věnovali první den, kdy jsme se pokoušeli navodit si lucidní sny, což jsou sny, které můžete ovládat. Zkoušeli jsme takovou lehkou hypnózu, spíše přes hudbu.“

Následuje hra na tajného dirigenta. Jeden seminarista musí poznat, kdo z davu dirigujících je pravý dirigent, ten, podle

kterého se všichni ostatní řídí. A pak už k dalšímu programu. „Máte někdo barevné sny?“ ptá se Miloš a vysvětluje, že většina lidí sní pouze černobíle a že se dlouhou dobu mělo za to, že je to tak u všech lidí. Vypráví, jak někteří lidé vidí barevně i hudbu. „Skladatel třeba říkal orchestru, hrajte to víc zeleně,“ přidává příklad. Na to si všichni vyberou barvu a pak ji ve skupinách herecky ztvární. Úkolem ostatních je poznat, která barva je která. Překvapivě se většinou daří barvu odhalit.

Nastává poslední cvičení. Studenti jsou rozděleni do skupin, každý třímá nějaký bicí nástroj, tzv. perkusi. Bubny i improvizované bubínky, tamburíny, plácačky, kokosový ořech, k vidění je mezi mini ledacos. Skupiny skládají rytmus, několik taktů, a ten opakují. Nakonec si Miloš stoupne doprostřed místnosti a začne dirigovat.

„Jelikož jsem zjistil, že jsou všichni velice zdatní divadelně a do mého kurzu se asi logicky přihlásili i hudebně velmi zdatní jedinci,“ vysvětluje mi Miloš, když se ptám, co by chtěl seminaristy naučit, „řekl jsem si, že bych je rád dovedl k tomu, abych jim ukázal nějaké principy, které třeba neměli vůbec v patrnosti a které mohou pomoci v jejich divadelním směřování. Například když si sami budou hudbu tvořit. Úplně všichni hráli na nějaký nástroj, a kdo nehrál, mohl se zapojit na perkuse. Snažil jsem se jim ukázat obecné principy v hudbě, které se dají použít v divadle.“

Myslím, že se to povedlo. Dívám se dirigenta vprostřed skupin a jejich rytmů, a s úžasem se zaposlouchávám. Ladí to. Funguje to. Čtyři různé perkusní úseky, a kolik je z toho parády.

Je mi líp. Už dlouho se mi někde na semináři tak nelíbilo. Chvilku tolik nemyslím na tu oficiální. Tohle byla moje malá soukromá óda na radost.

HONZOVY KRUHY

V dnešním okénku bych se rád zabýval jedním opět nepodružným filosofickým pojmem a tím je „pravda.“ Bez pravdy není možné myslet myšlení, diskutovat s autorem opravdu hloupého představení, ani si namazat na chleba Patifu. Ve světě bez pravdy je Patifu i obyčejná paštika jedním. A to přece nechceme dopustit, role filosofů v dějinách se tedy opět ukazuje jako nezbytná.

Ale kdo je garantem pravdy? Bůh? Vůle k moci? Maminka? Ivo Kristián Kubák? Touto otázkou se zabývají filosofové napříč věky. Poslední dobou jsem ve svém zkoumání došel k tomu, že to bude pravděpodobně šéfredaktor. Vezměme si zdejšího šéfredaktora jako exemplum – jeho slovo je fundamentem našeho pobytu v univerzu zdejší redakce, uvádí plody našeho díla do souvislosti, a co je významné, dává se poznat ve své vlastní podobě, není skrytý jako křesťanský Bůh, ovšem zůstává relativně konstantní a všeobjímající. A přesto, ráno přijdete do redakce a zjistíte, že má ostříhané vlasy! Kde je tedy ta jistota, po které volá Descartes!?

Pouštíme-li se do diskuse, pouštíme se tak do dialogu, který spojuje obě strany intencí k pravdě. Problém nastává, když do dialogu vstupuje člověk hnaný jinou intencí. Předpoklady názorů takového člověka je třeba vždy znovu a znovu rozebrat. Neskrývá se za nimi třeba vůle k moci? Skryté trauma z dětství? Nebo jen takové to prosté, nepříjemné pálení někde mezi půlkami mozku?

Ijáček, ten malý ušatý Nietzsche, se na toto snaží hledat odpověď a je mistrem v odhalování skryté podstaty výroků Medvídka Pú. Ten se ve světle jeho dekonstruktivní metody ukazuje jako pravý sofista, lpící na konzumních požitcích. Projdeme-li si tím otřesem, že Medvídek Pú je vlastně starý perverzák (ještě se značně podezřelým jménem), můžeme teprve přistupovat ke světu s čistýma očima. (Etymologii jeho jména bych tady dál nechtěl rozmazávat.)

Možná se však za názorem neskrývá vůbec nic, než něco jako oborná fundovanost a tehdy připustíme i to, že garantem pravdy může být i Ivo Kristián Kubák, alespoň na chvíli, než domluví. Ve světě bez pravdy může být Ivo Kristián Kubák a obyčejná paštika jedním – a to přece nechceme.

Honza Mrázek

Pokračování rozhovoru ze strany 1

bohužel často bojí kritiky. Znáám školy, které na přehlídce šly jednou, porota jim řekla, že to není dobré, a ony už se víckrát nepřihlásily. A někdy to také na škole samo odumře. Třeba na gymnáziu v Jihlavě jeden rok fungovalo dohromady asi šest souborů. Byl mezi nimi Hobit, ve kterém začínali Jiří Havelka, který je dnes profesionální režisér, Marek Hovorka, který dělá mezinárodní festival dokumentů, Ondar Bauer z Vosto5 nebo Ondra Jiráček, který je teď v Huse a další. A pak také soubor Spoušť, který hodně jezdil na přehlídky. A tohle všechno najednou zmizelo a přestalo to fungovat. Staří tahouni odešli a noví nepřišli.

Proč by podle tebe vlastně školy měly zařadit divadlo nebo dramatickou výchovu do svých plánů?

Školy zatím studenty moc neučí mluvit a vystupovat před kolektivem. Mám spoustu žáků, kteří mají velké problémy vystoupit před spolužáky a něco ústně prezentovat. A pak třeba u maturity nedají dohromady pořádnou větu, koktají tam a nevědí, o čem mluvit. A už několik lidí mi potvrdilo, že jejich děti měly podobný problém, a že po nástupu do dramataku jsou najednou sebejistější – i ve škole. A druhá věc je, že v divadle pracují s textem, s jeho stavbou, s příběhem, s hledáním námětů a inscenačních možností, což je jiný druh kreativity, než se naučí ve škole.

David Slížek

ZE SEMINÁŘE AUTORSKÉ PSANÍ

VÝZVA

Jsem smutný. Tak smutný. Jsem snad ta nejvíc nenáviděná věc na světě. Když si na chvíli oddechnu, strčí do mě jehlu a napumpují mě k prasknutí. Nepřichází pro mě v úvahu, abych si na chvíli oddechnul, protože pak do mě nemůžou kopat. Ano, správně. Kopou do mě a kouká se na to klidně tisíc, dvacet tisíc, třicet tisíc lidí. Ti hnusní sadisti! Můj bratr, který bydlí v Brazílii, měl minulý rok těžké časy. Vzali ho do té největší mučírny na světě, kde koukalo přes milion lidí, jak do něho kopou. No chápete to? Vůbec nejšťastnější jsou, když ho kopnou do sítě. Když do nás nekopou, bouchají námi o zem nebo o skleněnou desku. My míče to nemáme lehké. Po nocích pláčeme. Zachraňte nás!

Anna Z

CHVILKA POEZIE

Co ještě musím

Rozloučit se s Velkou Británií v Evropské unii
Několik let odložit za 90 Kč u kadeřníka
přeskočit svatojánský oheň, natrhat byliny
slámovou panenku hodit do rybníka
poslat pohlednice do Kladrub i Zlína
ostříhat nehty, ať neškrábnu tě v záda
sednout si s nohama nahoře se sklenkou vína
To ještě musím udělat a ráda

Jasanka Kajmanová

VZHŮRU NA VÝLET

Tradiční turistická výprava, kdy je horda účastníků nucena šplhat v tropickém vedru na kopec, motivovaná hladem a touhou po kusu opečeného špekáčku/sýra, nás ani letos neminula. Bez větších ztrát jsme dosáhli vrcholu i žvance a se zpožděním, ale přece se navrátili zpět do základního baru. Hurá!

Už dlouho mě hlodá, v zátylku píchá (ne, není to pýcha) jeden hlod. Jak se tady snědla vtípná kaše a kdo není vtípný, má alespoň patent na rozum. Najednou celý národ rozumí fotbalu. Přes všechno to hledání motivací, společenských dopadů a trenérské taktiky se zapomíná na grunt, na základ. A to je především práce s míčem. V každém zápase byla trochu jiná, já bych se na ní podíval hloubkatěji. Protože náš fotbal prostě pokulhává hlavně v individuální zdatnosti hráčů.

TJ Nebyl čas

*Tým si spletl soutěžní utkání s přátelákem s FC Kotěhulkama
Každý hráč nám sice řekl, kdo je a proč ho baví fotbal, ale míče se nedotkli.*

FC Torzo na druhou

*Hráči nadprůměrně vybavení po všech stránkách. Hřiště zaplněno míči.
Již vstup na hřiště vyvolal vzrušení alespoň u poloviny publika. Krásně se na to kouká.
Skvělá práce s (výborně nafouklými) balóny.*

SK Jen jestli

*Již na první pohled bylo vidět, že slovo trenéra je nezvratitelné.
Někteří hráči vyloženě slabí. Míč jim odskakuje, problém se zpracováním se zvláště ze začátku zápasu stále opakuje.
Mužstvo se nevzdává, hra se ale strašně kouskuje.
Zdá se, že pro hráče je trenér bůh.*

AC SSD

*Přichází na hřiště zpočátku s dětinskou taktikou, jaká se učí v přípravkách.
Juniorský fotbal holt ale není jenom o tom, že si ho budete užívat. Je to především řehole, těžká dřina a upírání (a pivo).
Hráči si neodepřeli nic. Začínají být rozhicovaní. Diváci a stadion taky.
Taktika se stává až skrytě vulgární. Něco takového jsme neviděli na trávníku od roku 1921.
Hráči kašlou na soupeře a rozdávají si to mezi sebou.*

Vít Malota

ÚSTÍ NAD ORLICÍ POPRVÉ

Všechna poprvé mají svůj význam (a každý o tom víme své). Dnes jsem poprvé zavítal do Ústí nad Orlicí. Poprvé jsem vystoupil z vlaku v údolí obklopen lesy a skalami. Poprvé jsem zažil atmosféru Mladé scény. Slova však mohou mást svým významem. Mladá scéna není mladou pouze kvůli věku svých účastníkům a souborům, ale především díky své energii (ač to může znít trochu ezotericky). Její silou je mladost v lidech probouzet. Ať je vám 16 nebo 60, před Mladou scénou jsme si všichni rovni.

Nezbývá než se ptát, jak je to možné? A vskutku se jedná o otázku niternou. Musíme se zamýšlet nad samotnou mladostí. Ta se nachází především v tom, co se nově objevuje. Taková je však každá divadelní přehlídka. Jejich úkolem je přivádět na scénu nové divadlo a nové divadelníky. Mladá scéna je přesto jiná. Uvádí na scénu nové v momentě, kdy je TO nejzralejší. Taková mladost však musí nacházet prostředí, v němž se ukáže. Mladost zde musí být i v lidech, kteří přehlídku připravují a jsou připraveni na novou vlnu nápadu, inscenačních realizací a divadelních překvapení.

Proto bych rád poděkoval všem podílejícím se na Mladé scéně za přijetí. Jak organizátorům, tak i účastníkům, jelikož bez jedněch ani druhých by toto nebylo možné.

Ondřej Kohout
Odesláno z iPhone

JEDNA BUBLINA ZA TISÍC SLOV

Kdo páchá Mladou na Malý?

Petra Jirásková, Honza Mrázek, Vít Malota (redakce),
Jana Soprová (recenze), David Slížek (foto a zlom).
Nepochází jazikovou korektúrou..